

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

Konkurs Historyczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2025/2026

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

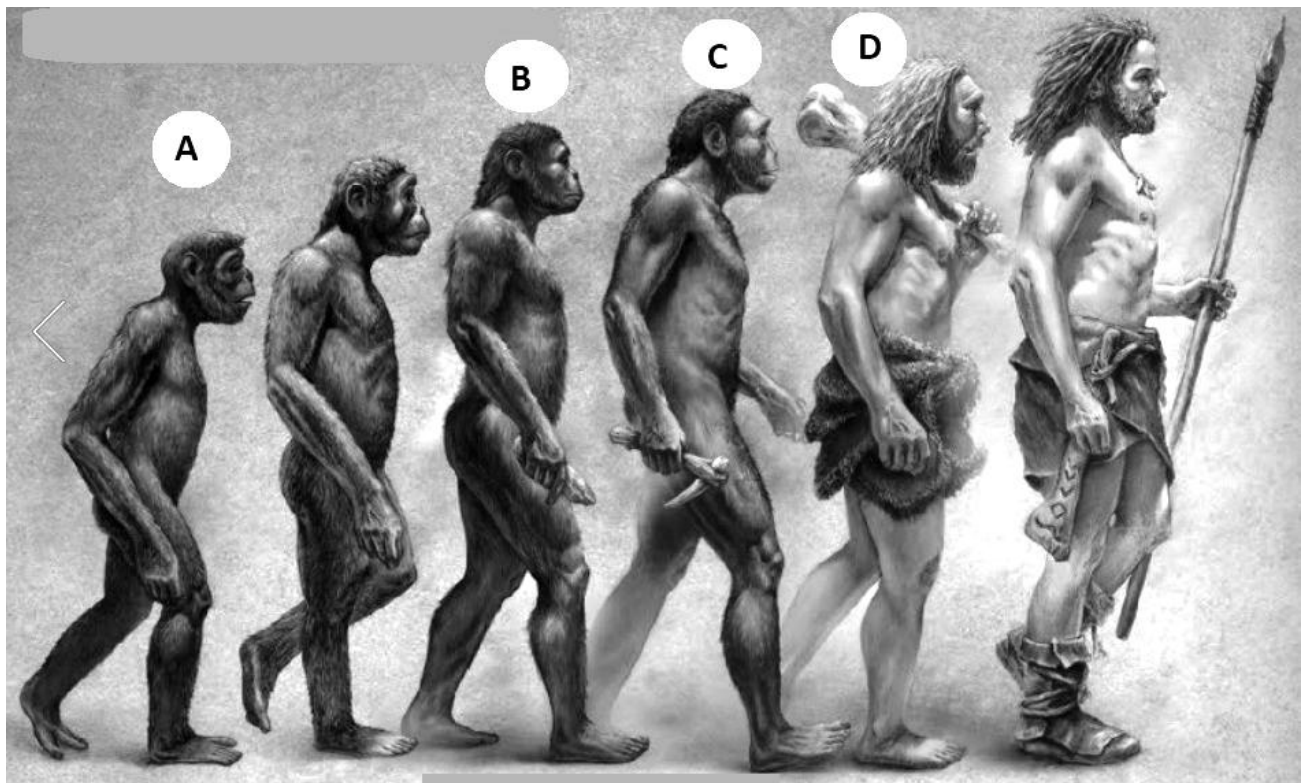
Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym i zakwalifikowania się do etapu wojewódzkiego.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania tego testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **Wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.**
2. Masz przed sobą arkusz liczący 24 strony, w nim 50 zadań, w tym:
 - A. zadania 1-40 to **zadania zamknięte**, gdzie podane są 4 odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy **otrzymasz 1 punkt**; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana;
 - B. zadania 41-50 to **zadania otwarte**; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**;
3. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie 60 punktów.
4. Odpowiedzi zapisuj używając czarnego lub niebieskiego długopisu; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki i korektora.
5. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
6. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
7. Czas rozwiązywania zadań: **120 minut**.

Powodzenia!

1. Na poniższej ilustracji zaprezentowano wizerunki przodków współczesnego człowieka (współczesny człowiek to pierwszy po prawej stronie). Wskaż, który wizerunek przedstawia człowieka neandertalskiego, żyjącego od ok. 400 tys. do 27 tys. lat temu.

A B C D

2. Wskaż, w której epoce nastąpiła rewolucja neolityczna.

- A – epoka kamienia.
- B – epoka żelaza.
- C – epoka miedzi.
- D – epoka stali.

3. Przeczytaj poniższy fragment dzieła Plutarcha i wskaż **poprawne** wyjaśnienie opisanych w nim praktyk.

Młody człowiek oddalał się od miasta i musiał kryć się tak, żeby nikt go nie dostrzegł. Wędrował po górach, sypiał mało i musiał czuwać, ażeby nikt go nie zaskoczył; nie miał żadnej pomocy, nie zabierał ze sobą żywności. Wysyłano chłopców bez ubrania, każdego oddzielnie. Mieli spędzić tak rok, wędrując po górach, żywiąc się tym, co ukradną albo w inny sposób zdobędą.

A – to wychowanie typowe dla chłopców z Eubei, miało zapewnić im kształtowanie umiejętności rolniczych, koniecznych dla rozwoju greckiego handlu.

B – to wychowanie typowe dla chłopców z Aten, miało zapewnić im rozwój umiejętności koniecznych w szkoleniu marynarzy dla ateńskiej floty.

C – to wychowanie typowe dla chłopców ze Sparty, miało zapewnić im rozwój umiejętności potrzebnych do pełnienia funkcji żołnierza.

D – to wychowanie typowe dla chłopców ze wszystkich greckich polis, miało zapewnić im rozwój umiejętności potrzebnych w podejmowaniu działań kolonizatorskich i łupieżczych.

4. Wskaż, które z greckich bóstw było opiekunem dzikiej przyrody, winorośli i wina, płodności oraz teatru.

A – Apollo.

B – Afrodyta.

C – Demeter.

D – Dionizos.

5. Wskaż wydarzenie najwcześniejsze.

A – zabójstwo Juliusza Cezara.

B – przejęcie władzy przez Oktawiana Augusta.

C – zakończenie prześladowań chrześcijan w Cesarstwie Rzymskim.

D – podział Cesarstwa Rzymskiego na część wschodnią i zachodnią.

6. Wskaż, który z wymienionych języków współczesnej Europy, nie jest zaliczany do języków romańskich.

A – macedoński.

B – rumuński.

C – portugalski.

D – francuski.

7. Wskaż poprawną nazwę poniższej mapy.

- A – podboje Franków w Europie.
- B – podboje Arabów w późnośredniowiecznej Europie.
- C – posiadłości Bizancjum w VII-VIII w.
- D – Cesarstwo Bizantyjskie w okresie wielkiej wędrówki ludów.

8. Wskaż jak w kościele chrześcijańskim nazywano główne prawdy wiary, uznane za objawione przez samego Boga i ogłoszone przez Kościół, np. tajemnica Trójcy Świętej.

- A – przykazania.
- B – dogmaty.
- C – schizmy.
- D – konkordaty.

9. Przeczytaj fragment dokumentu lokacyjnego miasta Krakowa nadany przez Bolesława Wstydliviego 5 VI 1257 r. i wskaż czego dotyczy podkreślone zdanie.

Przed wszystkim więc tego trwale pragniemy przestrzegać (...), że wszyscy mieszcianie mieszkający w tym mieście nie mają nam dawać ani czynić żadnego czynszu, ani jakiegokolwiek daniny z osób swoich lub mieszkań, własnych lub należących do miast, przez przeciąg lat sześciu prócz (czynszów) ze sklepów, gdzie się sukno sprzedaje i ze sklepów przekupniów, które potocznie zwa się kramy, z których - skoro tylko je własnym kosztem i pracą wybudujemy, [bo i to im obiecaliśmy] - pięć części czynszu nam przypadnie, zaś szóstą część dziedzicznie pobierać będą pomienieni wójtowie; to jednakowoż nie z prawa, lecz dzięki naszej szczególnej łasce. Gdy zaś minie owe sześć lat, to z każdego siedliska obowiązani będą płacić nam 1/2 luta wedle wagi niemieckiej srebra używanego wówczas, gdy przypadnie termin płacenia.

- A – dotyczy wprowadzenia czynszowania działalności handlowej.
- B – dotyczy immunitetu prawnego dla mieszczan.
- C – dotyczy tzw. wolnizny.
- D – dotyczy nadania specjalnych praw dla zasadzcy.

10. Zaznacz wydarzenie **najwcześniejsze**.

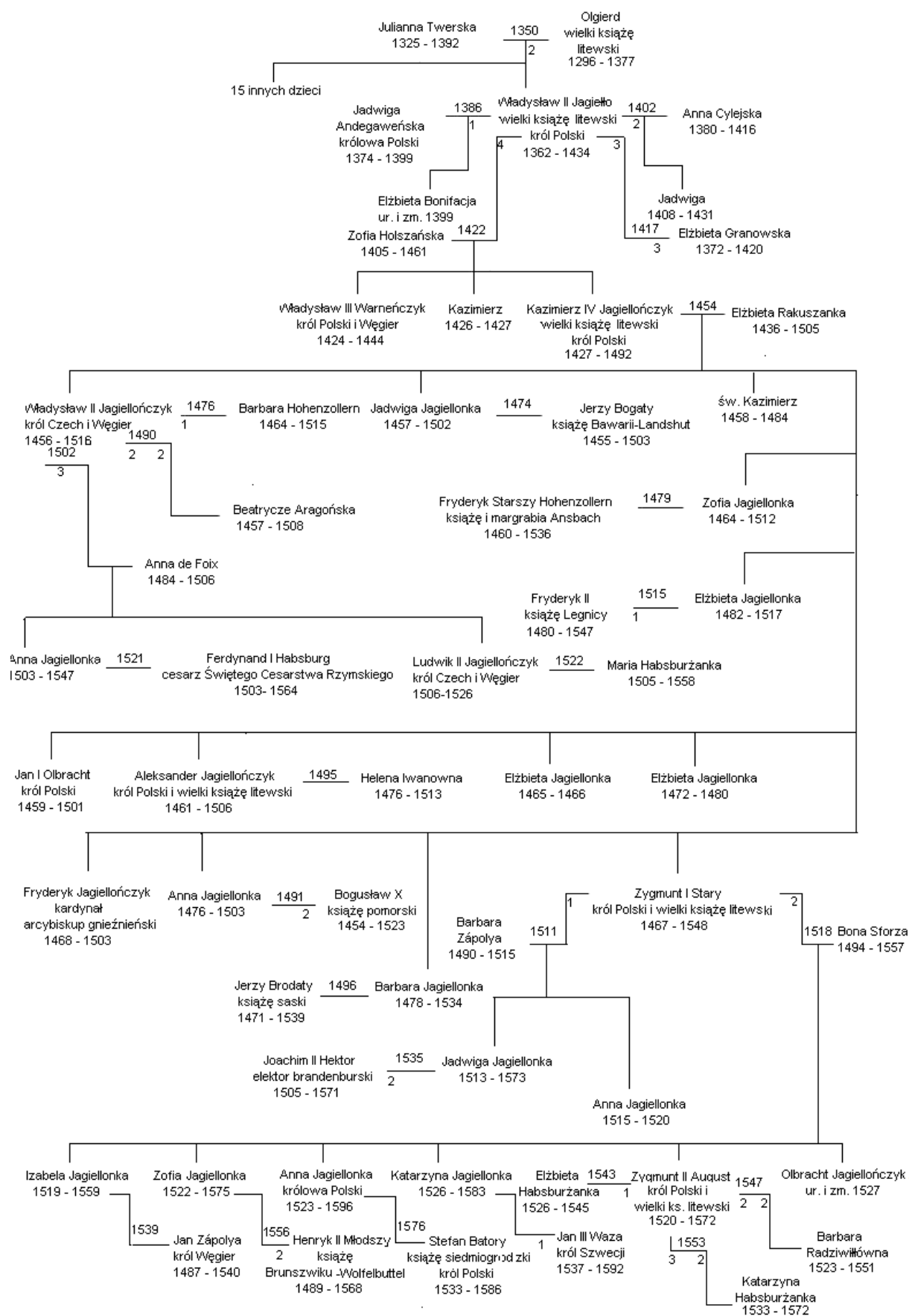
- A – śmierć biskupa krakowskiego Stanisława ze Szczepanowa.
- B – powrót Kazimierza Odnowiciela do Polski.
- C – wojna Zbigniewa z Bolesławem Krzywoustym.
- D – koronacja Bolesława Śmiałego.

11. Wskaż, które instytucje średniowiecznej Europy zapewniały najwyższy stopień wykształcenia.

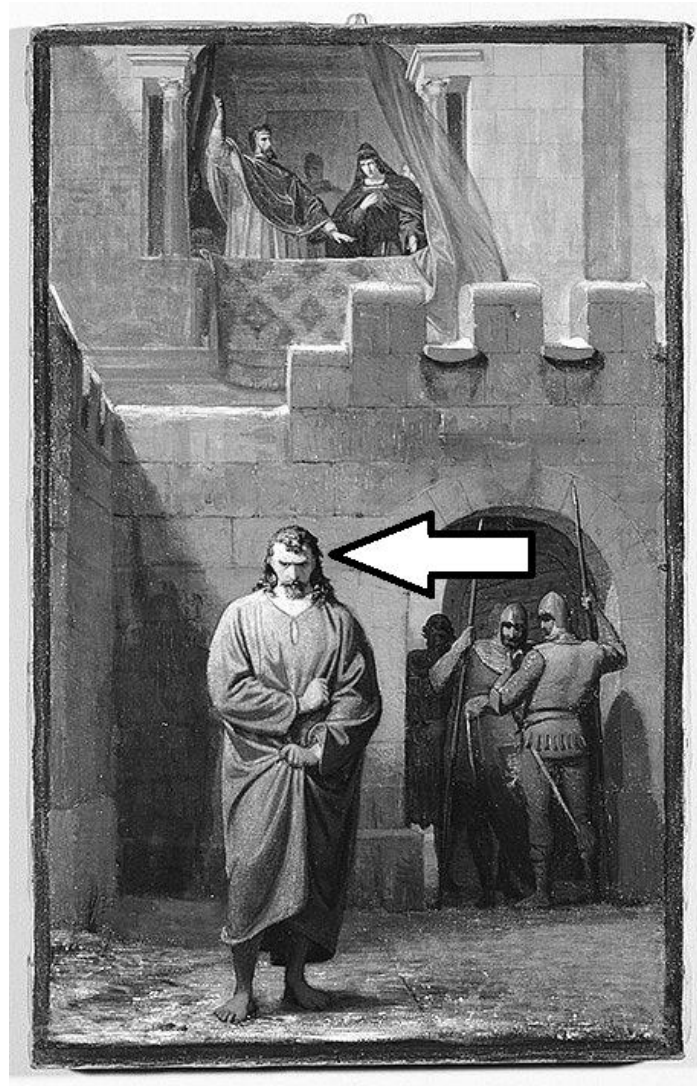
- A – szkoły przykatedralne.
- B – kolegia sztuk wyzwolonych.
- C – uniwersytety.
- D – skryptoria.

12. Na podstawie poniższego drzewa genealogicznego Jagiellonów i wiedzy własnej, wskaż kim dla Zygmunta Starego był Bogusław X.

- A – bratem.
- B – szwagrem.
- C – zięciem.
- D – wujkiem.

13. Poniższa ilustracja przedstawia pewne wydarzenie, które miało miejsce we Włoszech w 1077 r. Wskaż kogo przedstawia postać zaznaczona strzałką.

- A – Jezusa Chrystusa.
- B – papieża Grzegorza VII.
- C – cesarza Fryderyka Barbarossę.
- D – cesarza Henryka IV.

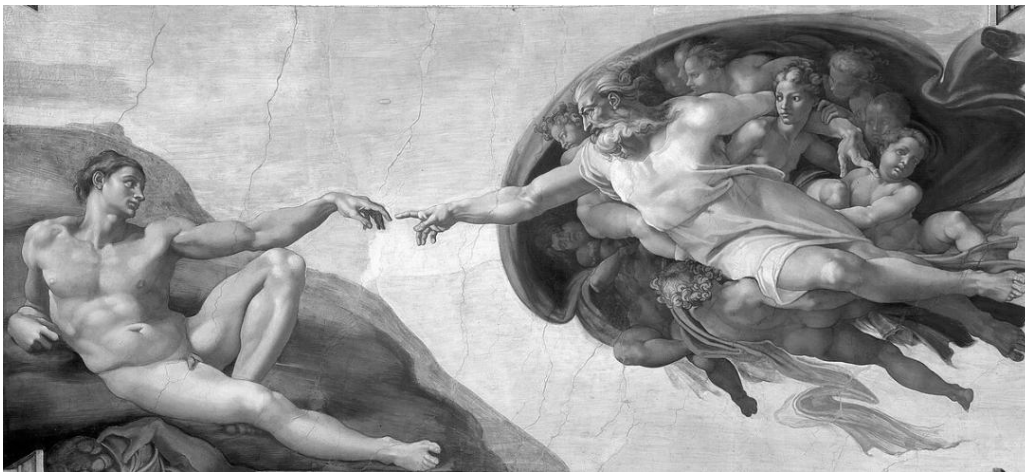
14. Wskaż, które z poniżej zaprezentowanych dzieł **nie powstało** w okresie renesansu.

A

B

C

D

A B C D

15. Przeczytaj poniższy fragment Statutu toruńskiego z 1520 r. i wskaż czego on dotyczy.

Zygmunt etc. ogłaszamy niniejszym wszystkim, iż bacząc na korzyść poddanych naszych, za radą i zgodą wszystkich senatorów naszych obojga stanów i posłów ziem koronnych postanawiamy i uchwalamy na wieczne czasy, iż wszyscy osadnicy, czyli kmiecie wszystkich wsi, tak naszych jak poddanych naszych jakiegokolwiek stanu, którzy przedtem nie pracowali jednego dnia w tygodniu, dla nas i swoich panów z każdego łanu jeden dzień tygodniowo mają i są obowiązani pracować, z wyjątkiem tych wieśniaków, którzy czynszem w pieniądzach lub zbożu, albo jakąkolwiek opłatą, lub daniną, robocizną panom swoim już przedtem splacili. To jednak pozostawia się do rozstrzygnięcia ich panom i to także szczególnie zastrzegając, że ta ustawa nie dotyczy tych kmiaci, którzy więcej dni w tygodniu dla nas i swoich panów zwykli pracować, albowiem to prawo odnosi się tylko do tych, którzy mniej niż jeden dzień w tygodniu dla nas i swoich panów zwykli pracować.

A – dotyczy wprowadzenia pańszczyzny na wsi.

B – dotyczy oczynszowania chłopów.

C – dotyczy przyjęcia chłopów polskich pod opiekę króla.

D – dotyczy uwłaszczenia chłopów posiadających co najmniej jeden łan ziemi.

16. Wskaż jak często, zgodnie z przyjętymi zwyczajami w XVI w., powinny się zbierać w Polsce sejmy zwykłe (ordynaryjne).

A – nie rzadziej niż co dwa lata.

B – w każdym roku.

C – według decyzji króla.

D – na żądanie szlachty.

17. Wskaż, w którym XVII-wiecznym państwie system polityczny odpowiadał następującej zasadzie: Władzę wykonawczą sprawuje odpowiedzialny przed Parlamentem (a nie przed królem) gabinet ministrów z premierem na czele.

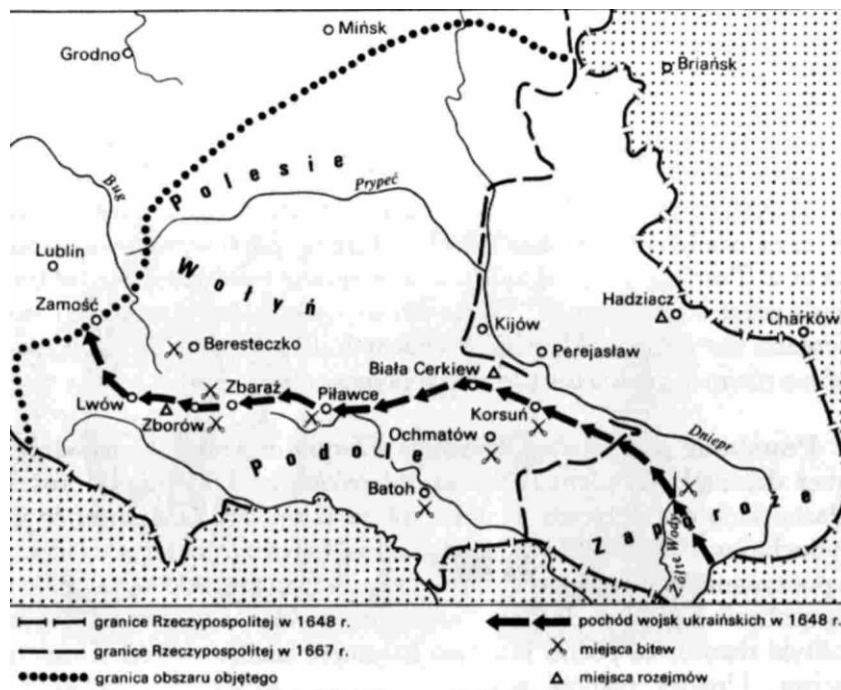
A – USA.

B – Wielka Brytania.

C – Francja.

D – Rzeczpospolita.

18. Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy.

- A – początki powstania Chmielnickiego.
- B – wojny polsko-rosyjskie w połowie XVII w.
- C – zmiany granic Rzeczypospolitej w XVII w.
- D – wojny polsko-ukraińskie w XVI i XVII w.

19. Wskaż co **nie było** jedną z reform Piotra I wprowadzoną w Rosji.

- A – zakaz noszenia długich szat przez rosyjskich bojarów.
- B – zakaz noszenia długich bród przez rosyjskich bojarów.
- C – przeniesienie stolicy państwa z Sankt Petersburga do Moskwy.
- D – wprowadzenie kalendarza juliańskiego zamiast dotychczas stosowanego kalendarza bizantyjskiego.

20. Wskaż, po której bitwie w 1792 r. Stanisław August Poniatowski wypowiedział słowa: „Od czasów Jana III oto jest wstępna pierwsza bitwa, którą wygrali Polacy bez niczyjej pomocy”. Na pamiątkę tego zwycięstwa król ustanowił Order Virtuti Militari.

- A – bitwa pod Dubienką.
- B – bitwa pod Zieleńcami.
- C – bitwa pod Wiedniem.
- D – bitwa pod Maciejowicami.

21. Wskaż, który z poniżej wymienionych polskich polityków **nie działał** na scenie politycznej Królestwa Kongresowego.

A – Ksawery Drucki-Lubecki.

B – ks. Adam Czartoryski.

C – gen. Józef Zajączek.

D – ks. Józef Poniatowski.

22. Przeczytaj poniższy tekst źródłowy i wskaż co zostało zastąpione przez **XXXX**.

*Zastosowanie maszyn i motorów, zapoczątkowane w Anglii w końcowych latach XVIII stulecia doprowadziło do gruntownych przemian stosunków społecznych i ekonomicznych, które nazywamy **XXXX**. Polegała ona na zastąpieniu w produkcji siły ręcznej siłą maszynową, manufaktury fabryką, na wielkim rozwoju produkcji przemysłowej i handlu, na urbanizacji kraju i powstaniu licznej klasy robotniczej. Oznaczało to zapoczątkowanie przyspieszonego wzrostu gospodarczego państw, w których przebiegały powyższe procesy. Rewolucja przemysłowa narastała stopniowo, powodowane przez nią przekształcenia dokonywały się raczej ewolucyjnie niż rewolucyjnie. Pojęcia „rewolucja” używa się, aby zaakcentować nie tyle szybkość, co głębokość zmian, które wiązały się z zastosowaniem nowej techniki w gospodarce. Nie można dokładnie określić ani daty początku przewrotu przemysłowego, ani też jego końca, był to bowiem proces, który nie daje się zmieścić w zbytnio sprecyzowanych datach. Wszyscy historycy są zgodni co do jednego, że **XXXX** zaczęła się w Anglii w drugiej połowie XVIII w.*

A – rewolucja przemysłowa.

B – urbanizacja.

C – druga rewolucja przemysłowa.

D – pierwsza faza motoryzacji.

23. Wskaż, które z poniższych stwierdzeń **nie odpowiada** pojęciu pozytywizm, rozpowszechnionemu na ziemiach polskich w ostatnich dekadach XIX w.

A – odrzucenie walki zbrojnej z zaborcami.

B – dobre przygotowywanie się do powstania trójzaborowego.

C – czasowe pogodzenie się Polaków z brakiem własnego państwa.

D – wzmocnienie sił narodu polskiego poprzez pracę organiczną i pracę u podstaw.

24. W połowie XIX w. w Stanach Zjednoczonych Ameryki wykształcił się klasyczny dziś podział na scenie politycznej, na dwie główne partie: republikańską i demokratyczną. Wskaż, który z zaprezentowanych poglądów **nie był bliski** ówczesnej partii republikańskiej.

- A – segregacja rasowa jako podstawa funkcjonowania społeczeństwa USA.
- B – dążenie do ograniczenia niewolnictwa.
- C – utrzymanie Unii i sprzeciw wobec secesjonizmu.
- D – pogłębianie industrializacji i urbanizacji.

25. Na poniższej konturowej mapie świata, z zasłoniętą Europą, zaznaczono posiadłości kolonialne z XVII w. (kolor jaśniejszy) i z początków XX w. (kolor najciemniejszy) pewnego państwa. Wskaż, które to państwo.

- A – Hiszpania.
- B – Wielka Brytania.
- C – Francja.
- D – Holandia (Niderlandy).

26. Na przełomie XIX i XX w. coraz więcej kobiet podejmowało działania w przestrzeni publicznej. Wskaż **błędnie** zestawioną parę łączącą osobę i sferę jej aktywności.

- A – Maria Skłodowska-Curie – chemia i fizyka.
- B – Olga Boznańska – malarstwo.
- C – Sidonie-Gabrielle Colette – muzyka.
- D – Emmeline Pankhurst – działalność polityczna i społeczna.

27. Wskaż skutek tzw. krwawej niedzieli z 1905 r.

- A – wybuch powstania w zaborze rosyjskim i pruskim.
- B – wybuch wojny rosyjsko-japońskiej.
- C – wybuch rewolucji w Rosji.
- D – obalenie cara Mikołaja II.

28. Wskaż poprawne wyjaśnienie karykatury wydrukowanej w 1914 r. Podpis pod karykaturą: „Przekroczenie granicy francuskiej”. Na słupie granicznym napisy: „Belgia” i „Francja”.

- A – karykatura powstała w Niemczech, miała dokumentować sukcesy ofensywy niemieckiej w ramach planu Schlieffena (tzw. plan żółwia).
- B – karykatura powstała we Francji, miała szydzić z sukcesów wojsk niemieckich w pierwszych tygodniach I wojny światowej na froncie zachodnim.
- C – karykatura powstała w Wielkiej Brytanii, miała krytykować wolne tempo wkroczenia wojsk belgijskich do Francji w ramach koncentracji sił zbrojnych ententy.
- D – karykatura powstała w Belgii, miała krytykować słabość pierwszych brytyjskich czołgów użytych na terenie Belgii podczas I wojny światowej.

29. Wskaż, w którym środowisku politycznym powstał poniższy manifest.

Ludu polski! Polski chłopie i robotniku!

Jeżeli chceszając należne ci miejsce w rodzinie wolnych narodów jeżeli chcesz sam być gospodarzem na swojej własnej ziemi, to musisz w swoje ręce ująć władzę w Polsce, musisz sam budować gmach niepodległej i zjednoczonej Ludowej Rzeczypospolitej polskiej. [...] ogłaszamy się za Tymczasowy Rząd Ludowy Polski i do chwili zwołania Sejmu ustawodawczego władzę całkowicie i niepodzielnie obejmujemy, ślubując sprawować ją sprawiedliwie ku dobru i pożytkowi ludu i państwa polskiego [...] postanawiamy i ogłaszamy poniższe prawa, obowiązujące cały naród polski od chwili wydania niniejszego dekretu: [...]

4) Sejm Ustawodawczy zwołany będzie przez nas jeszcze w roku bieżącym na podstawie powszechnego bez różnicy płci, równego, bezpośredniego, tajnego i proporcjonalnego głosowania. Ordynacja wyborcza będzie ogłoszona w ciągu najbliższych kilku dni. Czynne i bierne prawo wyborcze będzie przysługiwało każdemu obywatelowi i obywatelce, mającym 21 lat skończonych;

5) Z dniem dzisiejszym ogłaszamy w Polsce całkowite polityczne i obywatelskie równouprawnienie wszystkich obywateli bez różnicy pochodzenia, wiary i narodowości, [...]

8) w przemyśle, rzemiosłach i handlu wprowadzamy niniejszym 8-godzinny dzień roboczy; [...]

Na sejm ustawodawczy wniesiemy projekty następujących reform społecznych:

a) przymusowe wywłaszczenie i zniesienie wielkiej i średniej własności ziemskiej i oddanie jej w ręce ludu pracującego pod kontrolą państwową [...]

c) udział robotników w administracji tych zakładów przemysłowych, które nie zostaną od razu upaństwowione; [...]

d) prawo o ochronie pracy, ubezpieczeniu od bezrobocia, chorób i na starość;

e) konfiskaty kapitałów, powstałych w czasie wojny ze zbrodniczej spekulacji artykułami pierwszej potrzeby i dostaw dla wojska;

f) wprowadzenia powszechnego, obowiązkowego i bezpłatnego świeckiego nauczania szkolnego.

Polaków, zamieszkałych na ziemiach b. Księstwa Litewskiego, wzywamy, aby w braterskiej zgodzie z narodami litewskim i białoruskim dążyli do odbudowania państwa litewskiego w dawnych jego historycznych granicach. Polaków zaś ze wschodniej Galicji i na Ukrainie do pokojowego załatwienia kwestii spornych z narodem ukraińskim, aż do ostatecznego ich uregulowania przez miarodajne czynniki obu narodów. [...]

Tworzenie tej armii wobec nieobecności Józefa Piłsudskiego, powierzamy jego zastępcy pułkownikowi I. Brygady Legionów polskich, Edwardowi Rydzowi-Śmigłemu. [...]

Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej

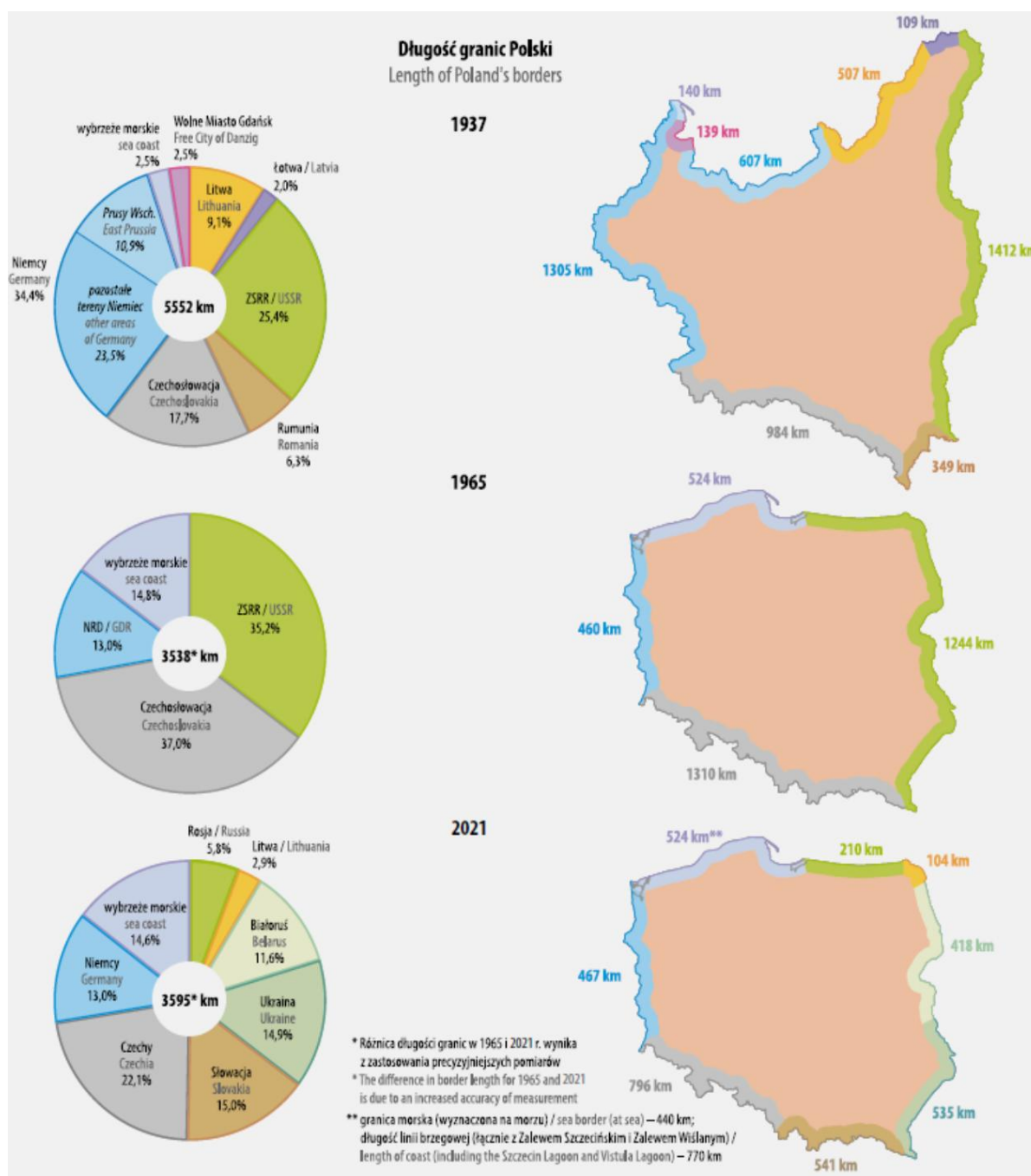
A – narodowa demokracja.

B – socjaliści.

C – komuniści.

D – bolszewicy.

30. Dokonaj analizy poniższych danych i wskaż, z którymi sąsiadami Polski i w którym roku granica Polski najwięcej kilometrów.

A – z III Rzeszą w 1937 r.

B – ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w 1937 r.

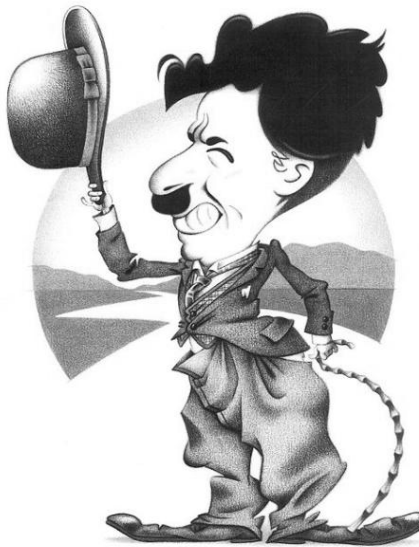
C – z Czechosłowacją w 1965 r.

D – z państwami zrzeszonymi w Unii Europejskiej w 2021 r.

31. Wskaż, **niepoprawnie** stworzoną parę łączącą państwo i polityka, które je reprezentował na konferencji Paryskiej w 1919 r.

- A – Polska – Roman Dmowski
- B – Stany Zjednoczone Ameryki – Thomas Woodrow Wilson.
- C – Rosja bolszewicka – Lenin.
- D – Włochy – Vittorio Orlando.

32. Poniższa karykatura przedstawia jednego z najsłynniejszych aktorów w okresie międzywojennym. Charakterystyczny wąsik, melonik, laseczka oraz za duże ubranie stały emblematyczne dla kreowanych przez niego postaci. Wskaż jak się on nazywał.

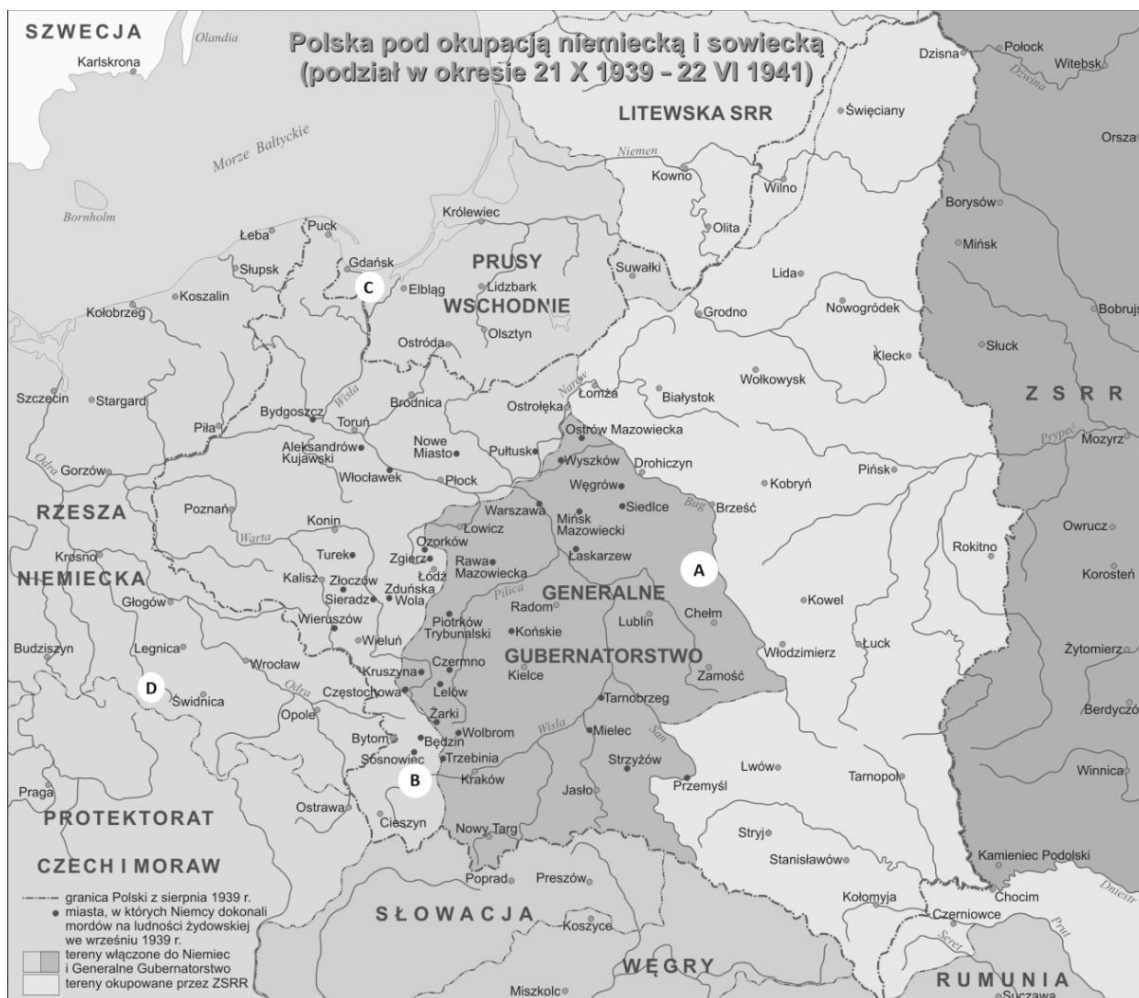

- A – Mickey Mouse.
- B – Eugeniusz Bodo.
- C – Charlie Chaplin.
- D – Humphrey Bogart.

33. Wskaż, które wydarzenie z okresu II wojny światowej było **najpóźniejsze**.

- A – atak Niemiec na ZSRR.
- B – atak Japonii na Pearl Harbor.
- C – atak ZSRR na Finlandię.
- D – atak Włoch na Grecję.

34. Wskaż, którą literą na poniższej mapie okupowanej Polski zaznaczono miejsce założenia przez Niemców obozu koncentracyjnego w Auschwitz.

A B C D

35. Wskaż, która akcja zbrojna Armii Krajowej miała kryptonim „Ostra Brama”.
- A – to kryptonim wybuchu powstania w Warszawie.
- B – to kryptonim akcji pomocy dla Żydów w gettach Generalnego Gubernatorstwa.
- C – to kryptonim akcji mającej na celu rozbrojenie Niemców w okresie załamania się frontu wschodniego.
- D – to kryptonim akcji mającej na celu wyzwolenie Wilna.
36. Przeczytaj poniższy tekst pieśni i wskaż okoliczności, do których on się odnosi.

*Chłopcy z Grabówka, chłopcy z Chyloni,
Dzisiaj milicja użyła broni.
Dzielnieśmy stali, celnie rzucali,
Janek Wiśniewski padł.*

*Na drzwiach ponieśli go Świętojańską,
Naprzeciw glinom, naprzeciw tankom.
Chłopcy stoczniovcy pomścijcie druha!
Janek Wiśniewski padł.*

*Lecą petardy, ścielą się gazy,
Na robotników sypią się razy.
Padają dzieci, starcy, kobiety,
Janek Wiśniewski padł.*

*Jeden zraniony, drugi zabity,
Krew się polala grudniowym świtem.
To władza strzela do robotników,
Janek Wiśniewski padł.*

*Stoczniovcy Gdyni, stoczniovcy Gdańska,
Idźcie do domu, skończona walka.
Świat się dowiedział, nic nie powiedział,
Janek Wiśniewski padł.*

*Nie płaczcie matki, to nie na darmo,
Nad stoczną sztandar z czarną kokardą.
Za chleb i wolność i nową Polskę,
Janek Wiśniewski padł.*

- A – wydarzenia grudnia 1970 r.
- B – wydarzenia poznańskie w 1956 r.
- C – wprowadzenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 r.
- D – strajki na Wybrzeżu i powstanie NSZZ Solidarność w 1980 r.

37. Wskaż nazwisko polityka z jednego z państw komunistycznych, który w połowie lat 50-tych XX w. dążył do uniezależnienia się od ZSRR i demokratyzacji swojego państwa.

- A – Walter Ulbricht.
- B – Bolesław Bierut.
- C – Imre Nagy.
- D – Aleksander Dubczek.

38. Wskaż co przedstawia poniższe zdjęcie. Zostało ono zrobione pod koniec lat 80-tych XX w.

- A – amerykański latający okręt wojenny.
- B – radziecki bezzałogowy statek powietrzny (dron).
- C – amerykański wahadłowiec kosmiczny (prom).
- D – amerykański samolot strategiczny przeznaczony do ataku nuklearnego na ZSRR.

39. Wskaż prawidłowe rozwinięcie skrótu EWG.

- A – Europejska Współpraca Gospodarcza.
- B – Europejska Wizja Geostrategiczna.
- C – Euroatlantycka Wymiana Generałów (w ramach NATO).
- D – Europejska Wspólnota Gospodarcza.

40. W połowie lat 60-tych XX w. władze PRL wprowadziły program budowy „1000 szkół”.

Wskaż okoliczności, które stały się przyczyną powstania tego programu.

- A – został on wprowadzony aby osłabić znaczenie kościelnych obchodów Millenium Chrztu Polski.
- B – został on wprowadzony dla uczczenia 20-lecia powstania Polski Ludowej.
- C – był on elementem obchodów 50-lecia Rewolucji Październikowej w Rosji i 60-tych urodzin Edwarda Gierka.
- D – to efekt sukcesu gospodarczego i reform gospodarczych wprowadzonych po tzw. polskim październiku.

ZADANIA OTWARTE

Od zamachu majowego do katastrofy wrześniowej. Polska pod rządami sanacji (1926-1939)

Odpowiedzi wpisuj na odrębnej KARCIE ODPOWIEDZI do zadań otwartych

Przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów, które można uzyskać za prawidłową odpowiedź.

41. Podaj dwie przyczyny przewrotu majowego [2 pkt.]

42. Poniższe zdjęcie zrobione 12 V 1926 r. około godz. 17:00 na moście Poniatowskiego w Warszawie, przedstawia J. Piłsudskiego idącego na ważne spotkanie i rozmowy, których fiasko przesadziło o rozpoczęciu walk. Podaj z kim spotkał się i rozmawiał J. Piłsudski na moście Poniatowskiego (podaj imię nazwisko i funkcję pełnioną przez tą osobę) [2 pkt.].

43. Zapoznaj się z treścią dwóch poniższych fragmentów tekstów źródłowych, konstytucji marcowej z 1921 r. i noweli sierpniowej z 1926 r. Następnie odpowiedz na pytanie: czy nowela sierpniowa powiększała kompetencje prezydenta? Odpowiedz uzasadnij swoimi słowami [2 pkt.].

Art. 44 z konstytucji marcowej

Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawy wraz z odpowiednimi ministrami i zarządza ogłoszenie ich w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej. Prezydent Rzeczypospolitej celem wykonania ustaw i z powołaniem się na upoważnienie ustawowe, ma prawo wydawać rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia, rozkazy i zakazy i przeprowadzenie ich użyciem przymusu zapewnić. [...]

Art. 44 zmieniony prze nowelę sierpniową

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo w czasie gdy Sejm i Senat są rozwiązane, aż do chwili ponownego zebrania się Sejmu (art. 25), wydawać w razie nagłej konieczności państwowej rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie ustawodawstwa państwowego. Rozporządzenia te nie mogą jednak dotyczyć zmiany Konstytucji [...] ani też ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu. [...].

44. W 1927 r. Walery Sławek założył nową organizację – BBWR, która miała zintegrować obóz sanacyjny i skupić zwolenników Józefa Piłsudskiego. Rozwiń ten skrót. [1 pkt.]

45. Wyjaśnij pojęcie „wybory brzeskie”. [1 pkt.]

46. Przeczytaj poniższy art. 80 konstytucji kwietniowej, a następnie:

- a. wyjaśnij własnymi słowami co oznacza podkreślony fragment [1 pkt.]
- b. odpowiedz czy bez zgody Prezydenta Rzeczypospolitej można było zmienić konstytucję. Odpowiedź uzasadnij własnymi słowami. [2 pkt.]

Art. 80.

- (1) Zmiana Konstytucji może być dokonana z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej, Rządu lub ¼ ustawowej liczby posłów.*
- (2) Wniosek, postawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej, może być głosowany tylko w całości i bez zmian lub ze zmianami, na które Rząd imieniem Prezydenta Rzeczypospolitej wyrazi zgodę.*
- (3) Ustawa, zmieniająca Konstytucję z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej, wymaga zgodnych uchwał Sejmu i Senatu, powziętych zwykłą większością głosów; z inicjatywy zaś Rządu lub Sejmu — zgodnych uchwał, powziętych większością ustawowej liczby posłów i senatorów.*
- (4) Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu trzydziestu dni od otrzymania projektu ustawy, zmieniającego Konstytucję zwrócić go Sejmowi z żądaniem ponownego rozpatrzenia, które może nastąpić nie wcześniej niż na następnej kadencji.*
- (5) Jeżeli Izby Ustawodawcze uchwalą ponownie projekt bez zmian, Prezydent Rzeczypospolitej, stwierdziwszy podpisem moc ustawy, zarządzi jej ogłoszenie, chyba że rozwiąże Sejm i Senat.*

47. Dokonaj analizy dwóch poniższych rysunków satyrycznych powstałych w 1932 i 1934 r. Wyjaśnij w jaki sposób komentowały one ówczesną politykę zagraniczną państwa polskiego. [2 pkt.]

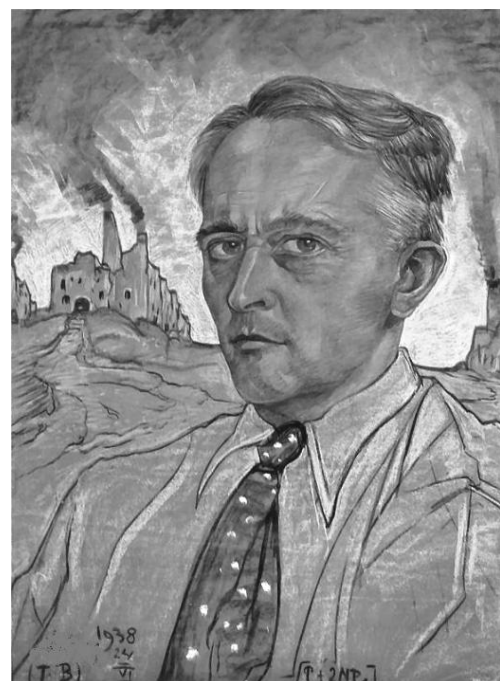
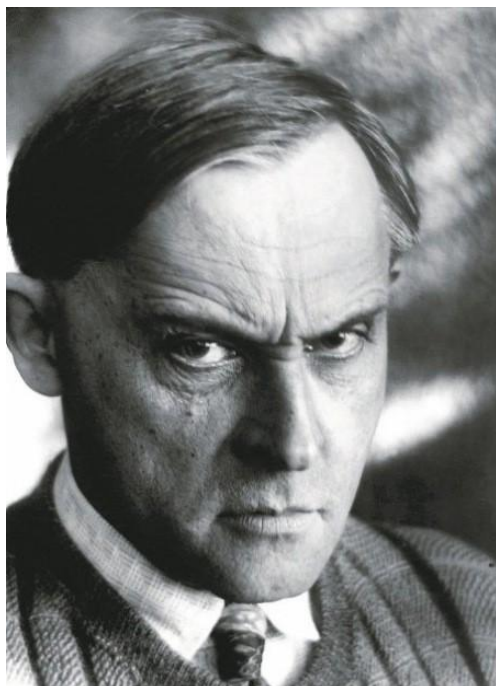

*Z romansów cygańsko-rosyjskich. Rysunek satyryczny.
Litwinow do Becka - Złóż swą główkę na mem łonie, usłysz jak mi serce*

*W Berlinie. Rysunek satyryczny.
Hitler do Becka - Pije Kuba do Jakuba, Jakub do Michała, niech się wścieka ta
na górze kompanija cała...*

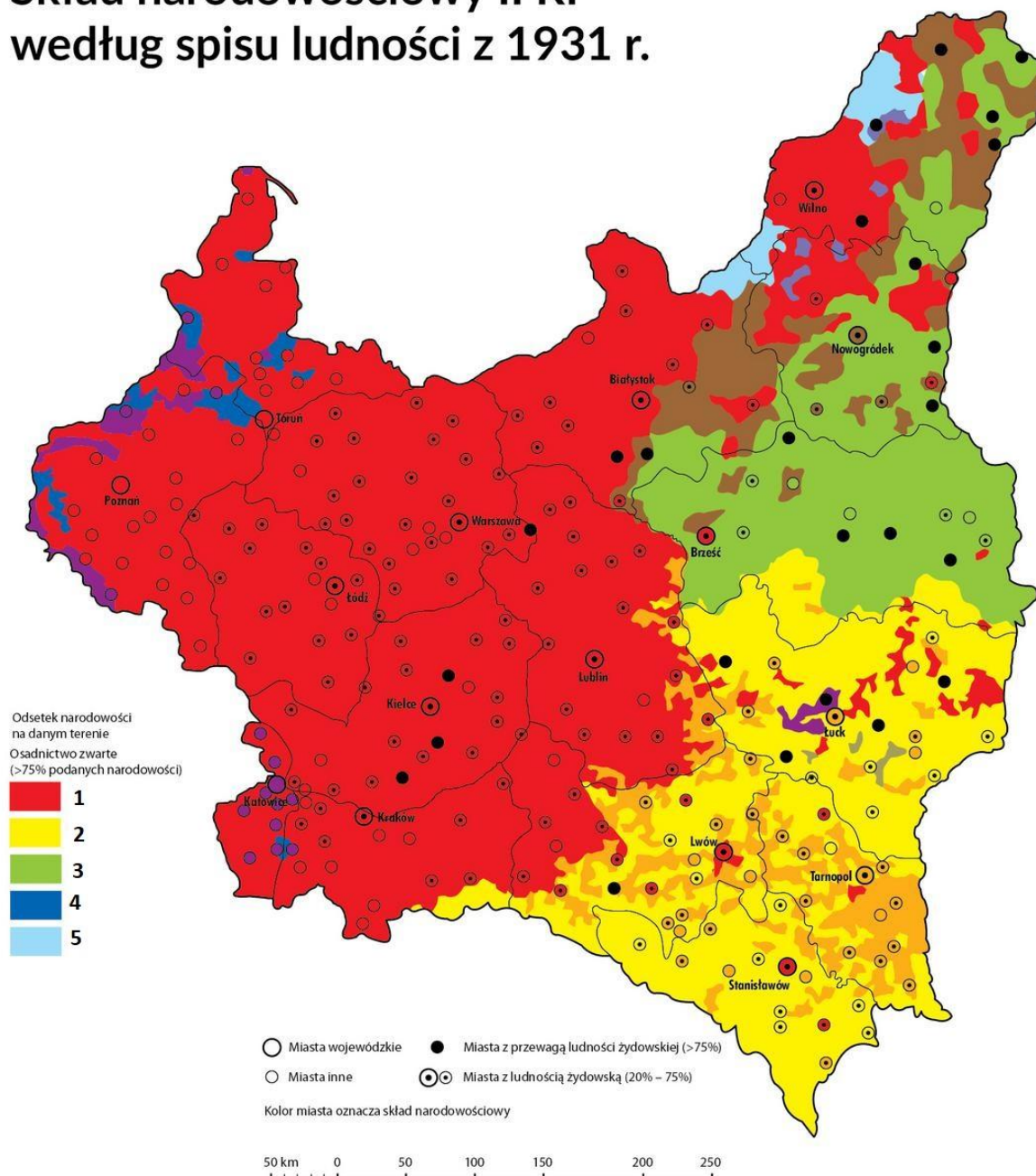

48. Poniżej zaprezentowano zdjęcie i autoportret jednego z najbardziej awangardowych twórców II Rzeczypospolitej. Ten malarz, portrecista, dramaturg, pisarz, filozof, artysta fotografik zamieszkiwał przez wiele lat w Zakopanym, a na wieść o przekroczeniu granicy polskiej przez Armię Czerwoną w 1939 r. odebrał sobie życie. Podaj jak on się nazywał.
[1 pkt.]

49. Podaj jaką grupę narodową na poniższej mapie zaznaczono kolorem: czerwonym (1), żółtym (2), zielonym (3), niebieskim (4), błękitnym (5). [5 pkt.]

Skład narodowościowy II RP według spisu ludności z 1931 r.

50. To ikoniczne zdjęcie zostało zrobione w pierwszych dniach września 1939 r. i symbolizuje początek II wojny światowej. Podaj co i w jakim mieście było ostrzeliwane przez ukazany na nim niemiecki okręt. [1 pkt.]

